

Υπόθεση C-63/24 [Galte] ⁱ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Ιανουαρίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Λιθουανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Ιανουαρίου 2024

Προσφεύγων στον πρώτο βαθμό και αναιρεσείων:

K.L.

Καθού στον πρώτο βαθμό και αναιρεσίβλητο:

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

[...]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ)**

ΔΙΑΤΑΞΗ

24 Ιανουαρίου 2024

[...]

Το τμήμα του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας, υπό διευρυμένη σύνθεση [...] [σύνθεση του δικαστηρίου]

εξέτασε, κατά τη συνεδρίαση του δικαστηρίου στο πλαίσιο της γραπτής διαδικασίας αναιρέσεως, τη διοικητική υπόθεση με αντικείμενο την αναίρεση που άσκησε ο αναιρεσείων, K.L., κατά της αποφάσεως του Vilniaus apygardos administracinis teismas (περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βίλνιους,

ⁱ Η ονομασία της παρούσας υπόθεσης είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Λιθουανία) της 30ής Μαρτίου 2023, στο πλαίσιο της διοικητικής υποθέσεως που κινήθηκε με την προσφυγή του [εν λόγω] αναιρεσείοντος [...] κατά του αναιρεσιβλήτου, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (τμήματος μετανάστευσης που υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας), με αίτημα την ακύρωση αποφάσεως και διατάξεως με τις οποίες επιβάλλονταν η εκτέλεση πράξεων.

Το τμήμα, υπό τη διευρυμένη του σύνθεση,

διαπίστωσε τα ακόλουθα:

I.

- 1 Η υπό κρίση υπόθεση αφορά διαφορά μεταξύ του αναιρεσείοντος, K.L. (στο εξής: αναιρεσείων), και του αναιρεσιβλήτου, τμήματος μετανάστευσης που υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: αναιρεσιβλήτο ή τμήμα), η οποία αφορά τη νομιμότητα και το βάσιμο του μέρους της αποφάσεως του αναιρεσιβλήτου της 16ης Ιανουαρίου 2023 [...] (στο εξής: απόφαση) με το οποίο αποφασίστηκε η μη χορήγηση στον αναιρεσείοντα ασύλου στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.

Το νομικό πλαίσιο. Το διεθνές δίκαιο

- 2 Η Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954)] (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης), τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954. Συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων, το οποίο συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967 (στο εξής: Πρωτόκολλο).
- 3 Το προοίμιο της Σύμβασης της Γενεύης επισημαίνει ότι η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (στο εξής: UNHCR) έχει ως σκοπό να μεριμνά για την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων που εξασφαλίζουν την προστασία των προσφύγων και ορίζει ότι τα κράτη δεσμεύονται να συνεργάζονται με την UNHCR κατά την άσκηση των καθηκόντων της και, ιδίως, για τη διευκόλυνση του καθήκοντος εποπτείας της εφαρμογής των εν λόγω πράξεων.
- 4 Το άρθρο 1, τμήμα ΣΤ, στοιχείο β', της Σύμβασης της Γενεύης ορίζει ότι οι διατάξεις της εν λόγω Σύμβασης δεν εφαρμόζονται επί προσώπων για τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι έχουν διαπράξει σοβαρό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν να γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες από την εν λόγω χώρα.
- 5 Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Γενεύης, κανένα συμβαλλόμενο κράτος δεν θα απελαύνει ή θα επαναπροωθεί, καθ' οιονδήποτε τρόπο, πρόσφυγες, στα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία τους

απειλούνται για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων.

Το νομικό πλαίσιο. Το δίκαιο της Ένωσης

- 6 Στην αιτιολογική σκέψη 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (στο εξής: οδηγία 2011/95/ΕΕ), επισημαίνεται ότι η Σύμβαση της Γενεύης και το σχετικό Πρωτόκολλο αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού καθεστώτος για την προστασία των προσφύγων.
- 7 Στην αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ διευκρινίζεται ότι η εν λόγω οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η οδηγία αυτή σκοπεί να διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και του δικαιώματος ασύλου των αιτούντων άσυλο και των μελών της οικογένειάς τους που τους συνοδεύουν και να προωθήσει την εφαρμογή των άρθρων 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 και 35 του Χάρτη και θα πρέπει επομένως να εφαρμοστεί αναλόγως.
- 8 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο, β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα εκτός της χώρας ασύλου πριν γίνει δεκτός ως πρόσφυγας, ήτοι πριν από τον χρόνο έκδοσης άδειας διαμονής βασισμένης στην αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα· οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό στόχο, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα.
- 9 Το άρθρο 21, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις.
- 10 Το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομικό πλαίσιο. Το εθνικό δίκαιο

- 11 Το άρθρο 86, παράγραφος 1, του Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinių padėties (νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί του νομικού καθεστώτος των αλλοδαπών) (στο εξής: νόμος) ορίζει ότι «[τ]ο καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται στον αιτούντα άσυλο ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ευρίσκεται εκτός του κράτους της ιθαγένειάς του και δεν δύναται ή φοβάται να θέσει εαυτόν υπό την προστασία του εν λόγω κράτους ή εάν δεν έχει υπηκοότητα οιαδήποτε ξένου κράτους και ευρίσκεται εκτός του κράτους της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και, για τους ανωτέρω λόγους, δεν δύναται ή φοβάται να επιστρέψει σε αυτό, εφόσον δεν εμπίπτει στους λόγους εξαίρεσης του άρθρου 88, παράγραφοι 1 και 2, του παρόντος νόμου».
- 12 Το άρθρο 88, παράγραφος 2, σημείο 3, του νόμου ορίζει ότι «[τ]ο καθεστώς πρόσφυγα δεν χορηγείται σε αιτούντα άσυλο ο οποίος πληροί τα κριτήρια του άρθρου 86, παράγραφος 1, του παρόντος νόμου εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι, πριν από την είσοδό του στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα (οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό στόχο, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα) ή έχει κριθεί ένοχος πράξεων αντίθετων προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, ή έχει υποκινήσει ή άλλως συμμετάσχει στη διάπραξη τέτοιων εγκλημάτων ή πράξεων».
- 13 Το άρθρο 40, παράγραφος 1, σημείο 8, του νόμου ορίζει ότι μπορεί να χορηγηθεί ή να ανανεωθεί άδεια προσωρινής διαμονής σε αλλοδαπό, μεταξύ άλλων, αν ο αλλοδαπός δεν μπορεί να επιστραφεί σε χώρα της αλλοδαπής ή να απελαθεί από τη Δημοκρατία της Λιθουανίας στις περιπτώσεις του άρθρου 130, παράγραφοι 1, 2 και 4, του εν λόγω νόμου.
- 14 Το άρθρο 130, παράγραφος 1, του νόμου απαγορεύει την απέλαση ή την επιστροφή αλλοδαπού σε χώρα στην οποία απειλείται η ζωή ή η ελευθερία του ή στην οποία μπορεί να διωχθεί λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων ή σε χώρα από την οποία μπορεί στη συνέχεια να αποσταλεί στη χώρα αυτή.
- 15 Σύμφωνα με την παράγραφο 92.2.2. της Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas (Περιγραφή των διαδικασιών χορηγήσεως και ανακλήσεως ασύλου στη Δημοκρατία της Λιθουανίας), που εγκρίθηκε με το Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 [διάταγμα αριθ. 1V-131 του Υπουργού Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 24ης Φεβρουαρίου 2016 (στην κρίσιμη για την υπόθεση έκδοση όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το διάταγμα αριθ. 1V-819, της 28ης Δεκεμβρίου 2022)], εξουσιοδοτημένος δημόσιος υπάλληλος του τμήματος μετανάστευσης που εξετάζει επί της ουσίας την αίτηση ασύλου οφείλει να ελέγχει τα δεδομένα του αιτούντος άσυλο στο μητρώο υπόπτων,

κατηγορουμένων και καταδικασθέντων, ήτοι να ελέγχει αν ο αιτών άσυλο (ηλικίας άνω των 14 ετών) δεν έχει κριθεί ένοχος, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, για τη διάπραξη σοβαρού ή πολύ σοβαρού εγκλήματος ή για συνέργεια στη διάπραξη τέτοιου εγκλήματος.

Κρίσιμα πραγματικά περιστατικά

- 16 Στην υπό κρίση διοικητική [υπόθεση] διαπιστώθηκε ότι στις 17 Φεβρουαρίου 2022, ο αναιρεσείων, αφού διήλθε παρανόμως τα σύνορα μεταξύ Λιθουανίας και Λευκορωσίας, υπέβαλε στο τμήμα αίτηση χορηγήσεως ασύλου και άδειας προσωρινής διαμονής στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.
- 17 Κατά τον αναιρεσείοντα, είχε καταδικασθεί παρανόμως τρεις φορές από τις αρχές στη/στο [παραλειπόμενα], ενώ ο πραγματικός λόγος ήταν ότι είχε ενεργό δράση στην [παραλειπόμενα] αντιπολίτευση στη/στο [παραλειπόμενα]. Ο αναιρεσείων επισήμανε ότι είχε διαφύγει από την/το [παραλειπόμενα] διότι οι επιφορτισμένοι με την επιβολή του νόμου αξιωματούχοι στη εν λόγω χώρα είχαν προβεί στη διεξαγωγή ανακρίσεων [παραλειπόμενα], τις οποίες ο αναιρεσείων ερμήνευσε ως απόπειρα των αρμόδιων αρχών να κατασκευάσουν ακόμη μία ποινική υπόθεση εναντίον του. Κατά τον αναιρεσείοντα, οι λόγοι για τους οποίους διώκεται από τις αρχές της/του [παραλειπόμενα] είναι δύο: η διάδοση πληροφοριών πολιτικού χαρακτήρα και η διοργάνωση συλλαλητηρίων.
- 18 Κατόπιν έρευνας, το τμήμα διαπίστωσε ότι ο πιθανός λόγος της διώξεως του αναιρεσείοντος ήταν η διατύπωση επικρίσεων δημοσίως κατά των αρχών της/του [παραλειπόμενα] [παραλειπόμενα]. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν για το κράτος καταγωγής, οι διαφωνούντες με την [παραλειπόμενα] στην/στο [παραλειπόμενα] αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρές διώξεις. Ως εκ τούτου, το τμήμα επισήμανε ότι, μολονότι οι αναρτήσεις του αναιρεσείοντος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν είχαν απήχηση, εντούτοις, το όνομα του αναιρεσείοντος περιλαμβανόταν στον κατάλογο [παραλειπόμενα] τον οποίο δημοσίευσαν οι αρχές της/του [παραλειπόμενα], καθώς και σε διάφορα άρθρα δημοσιευμένα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης [παραλειπόμενα]. Υπό τις συνθήκες αυτές, κατά την εκτίμηση του τμήματος, είναι πάρα πολύ πιθανό ο αναιρεσείων να συλληφθεί στη χώρα καταγωγής του, το δε περιεχόμενο των αναρτήσεών του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατά πάσα πιθανότητα θα ελεγχθεί μετά τη σύλληψη. Το γεγονός αυτό οδήγησε το τμήμα στο συμπέρασμα ότι ήταν σχεδόν βέβαιο ότι ο αναιρεσείων διέτρεχε τον κίνδυνο να αντιμετωπίσει ποινική δίωξη για τις ως άνω αναρτήσεις του και ότι, ως εκ τούτου, μπορούσε να του χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα στη Δημοκρατία της Λιθουανίας.
- 19 [παραλειπόμενα].
- 20 Κατόπιν εκτιμήσεως του περιεχομένου των αναρτήσεων, των περιστάσεων, των συνεπειών και των καταδικών του αναιρεσείοντος στο πλαίσιο των ποινικών υποθέσεών του, το τμήμα έκρινε ότι οι κατηγορίες που απαγγέθηκαν κατά του αναιρεσείοντος [παραλειπόμενα] είναι τεκμηριωμένες [...]. Με άλλα λόγια,

σύμφωνα με την εκτίμηση του τμήματος, ο αναιρεσείων έχει διαπράξει πράξεις που εμπίπτουν στην έννοια του «σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος» και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 2, σημείο 3, του νόμου, αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα.

- 21 Αφού διαπίστωσε ότι δεν μπορούσε να χορηγηθεί στον αναιρεσείοντα διεθνής προστασία για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 88 του νόμου, το τμήμα αποφάσισε, ωστόσο, βάσει του άρθρου 130, παράγραφος 1, του νόμου, ότι απαγορευόταν να επιστραφεί ο αναιρεσείων στη χώρα καταγωγής του, καθώς θα μπορούσε να αντιμετωπίσει διώξεις στη/στο [παραλειπόμενα] λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων. Ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 40, παράγραφος 1, σημείο 8, του νόμου, το τμήμα χορήγησε στον αναιρεσείοντα άδεια προσωρινής διαμονής.
- 22 Επειδή ο αναιρεσείων διαφώνησε με το μέρος της απόφασης περί μη χορηγήσεως ασύλου στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, άσκησε προσφυγή ενώπιον του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βίλνιους. Με απόφαση της 30ής Μαρτίου 2023, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του αναιρεσείοντος ως αβάσιμη. Ο αναιρεσείων άσκησε αναίρεση κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας.

Το τμήμα, υπό τη διευρυμένη του σύνθεση,

κρίνει ως ακολούθως:

II.

- 23 Η υπό κρίση υπόθεση εγείρει ζητήματα ερμηνείας του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, σε συνδυασμό [...] με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, είναι αναγκαίο να υποβληθεί στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής απόφασης [...] [παραπομπή στις διατάξεις του δικονομικού δικαίου].
- 24 Ο αναιρεσείων υπογραμμίζει ότι έχει ήδη εκτίσει ποινή για το έγκλημα για το οποίο το τμήμα τον απέκλεισε από το καθεστώς του πρόσφυγα. Βάσει δημοσιευμένων από την UNHCR πηγών, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι η διάταξη περί αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα δεν έχει πλέον εφαρμογή σε τέτοιες περιπτώσεις. Κατά συνέπεια, ο αναιρεσείων ζητεί να παραπεμφθεί η υπόθεση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να πραγματοποιηθεί ερμηνεία του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

- 25 Το αναιρεσιβλητο υπογραμμίζει ότι ο Λιθουανός νομοθέτης δεν παρέχει ορισμό της έννοιας του σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος. Τέτοιος ορισμός δεν απαντά ρητώς ούτε στην οδηγία 2011/95/ΕΕ. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση του αναιρεσειόντος, αξιοποιήθηκε ο πρακτικός οδηγός του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο για τον αποκλεισμό λόγω σοβαρών (μη πολιτικών) εγκλημάτων¹ [στο εξής: πρακτικός οδηγός για τα σοβαρά (μη πολιτικά) εγκλήματα], ο οποίος θέτει τον ορισμό των σοβαρών (μη πολιτικών) εγκλημάτων και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη συναφή αξιολόγηση. Σύμφωνα με τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στον εν λόγω οδηγό, το τμήμα εξέτασε τα εγκλήματα που είχε διαπράξει ο αναιρεσειών και διαπίστωσε ότι (ένα) από τα εγκλήματα αυτά ενέπιπτε στην έννοια του «σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος».
- 26 Κατά το αναιρεσιβλητο, επί του παρόντος δεν υφίσταται νομολογία σχετικά με το λόγω ζήτημα, ενώ επιπλέον παρατηρείται έλλειψη συνέπειας στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη της Ένωσης καθορίζουν ή αξιολογούν τον αντίκτυπο που έχει η έκτιση ποινής στην απόφαση περί μη χορηγήσεως ασύλου σε περίπτωση σοβαρών μη πολιτικών εγκλημάτων. Ο πρακτικός οδηγός του EUAA για τα σοβαρά (μη πολιτικά) αδικήματα δεν εξετάζει την αξιολόγηση των περιπτώσεων στις οποίες ένα πρόσωπο έχει εκτίσει ποινή. Ωστόσο, ο πρακτικός οδηγός της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), «Πρακτικός οδηγός της EASO. Αποκλεισμός» διευκρινίζει ότι «ανάλογα με την εθνική πρακτική, ο επιφορτισμένος με τον φάκελο της υποθέσεως υπάλληλος θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον ο αιτών έχει ήδη υποστεί επαρκή ποινικό κολασμό για την πράξη (ή τις πράξεις) την οποία αφορά ο αποκλεισμός, λαμβάνοντας υπόψη: τον χρόνο φυλάκισης που έχει εκτιθεί σε σχέση με αυτόν που θα θεωρείτο εύλογος σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ· τη συμπεριφορά του προσώπου από τον χρόνο συμμετοχής του στην πράξη (ή στις πράξεις), συμπεριλαμβανομένου του χρόνου της φυλάκισης· κατά πόσον ο αιτών έχει εκφράσει μεταμέλεια, έχει προβεί σε επανόρθωση και/ή έχει αναλάβει την ευθύνη της πράξεως (ή των πράξεων)»². Το αναιρεσιβλητο υπογραμμίζει ότι από το γράμμα του εν λόγω οδηγού συνάγεται ότι ο επιφορτισμένος με τον φάκελο της υποθέσεως υπάλληλος διαθέτει συναφώς διακριτική ευχέρεια.
- 27 Κατά το άρθρο 2, σημείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, ως «πρόσφυγας» νοείται ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την

¹ Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, «Πρακτικός οδηγός για τον αποκλεισμό λόγω σοβαρών (μη πολιτικών) εγκλημάτων»: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>.

² Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο «Πρακτικός οδηγός της EASO. Αποκλεισμός», σ. 35, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf.

προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12.

- 28 Τα εγκλήματα και οι πράξεις του άρθρου 1, τμήμα ΣΤ, της Σύμβασης της Γενεύης ή του άρθρου 12, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/95 θίγουν σοβαρά τόσο θεμελιώδεις αξίες, όπως ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στις οποίες, όπως ορίζει το άρθρο 2 ΣΕΕ, βασίζεται η Ένωση, καθώς και την ειρήνη, η προαγωγή της οποίας αποτελεί σκοπό της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 3 ΣΕΕ [απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 2ας Μαΐου 2018, Κ. κατά Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie και Η.Φ. κατά Belgische Staat (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-331/16 και C-366/16, EU:C:2018:296, σκέψη 46)].
- 29 Το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ορίζει ότι υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα εκτός της χώρας ασύλου πριν γίνει δεκτός ως πρόσφυγας, ήτοι πριν από τον χρόνο έκδοσης άδειας διαμονής βασισμένης στην αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα· οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό στόχο, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα.
- 30 Στην απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) Bundesrepublik Deutschland κατά Β και D (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-57/09 και C-101/09), επισημαίνεται ότι ο αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β' ή γ', της οδηγίας 2004/83 σχετίζεται με τη σοβαρότητα των τελεσθεισών πράξεων, η οποία πρέπει να είναι τέτοιου βαθμού ώστε ο ενδιαφερόμενος να μην μπορεί νομίμως να ζητήσει την προστασία που περιλαμβάνει το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', της εν λόγω οδηγίας. Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή έχει την υποχρέωση να αξιολογεί τη σοβαρότητα των τελεσθεισών πράξεων και την ατομική ευθύνη του ενδιαφερομένου. Προς τούτο, πρέπει να ληφθεί υπόψη το σύνολο των περιστάσεων που αφορούν τις πράξεις αυτές και η κατάσταση του εν λόγω προσώπου. Αν η ως άνω αξιολόγηση οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ έχει εφαρμογή, τότε δεν απαιτείται να πραγματοποιηθεί έλεγχος αναλογικότητας [απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 9ης Νοεμβρίου 2010, Bundesrepublik Deutschland κατά Β και D (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψεις 108 έως 109)].
- 31 Κατά τη γνώμη του δικάζοντος τμήματος, η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Ahmed είναι κρίσιμη, τηρουμένων των αναλογιών, για την ερμηνεία του λόγου αποκλεισμού από το καθεστώς πρόσφυγα που προβλέπεται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο, εξετάζοντας τον λόγο αποκλεισμού από την επικουρική προστασία

που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, επισήμανε ότι, μολονότι το κριτήριο της προβλεπόμενης από την ποινική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ποινής έχει ιδιαίτερη σημασία κατά την εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας του εγκλήματος που δικαιολογεί τον αποκλεισμό από την επικουρική προστασία του άρθρου 17, παράγραφος 1 στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, εντούτοις, η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους μπορεί να επικαλεστεί τον προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή λόγο αποκλεισμού μόνον αφού προβεί, για κάθε επιμέρους περίπτωση, σε εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών των οποίων έχει λάβει γνώση, προκειμένου να κρίνει αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι οι πράξεις που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς πρόσφυγα, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού. Η ερμηνεία αυτή υποστηρίζεται από την έκθεση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) του Ιανουαρίου του 2016, η οποία επιγράφεται «Αποκλεισμός: τα άρθρα 12 και 17 της οδηγίας περί αναγνώρισεως (2011/95/ΕΕ)», όπου διατυπώνεται η σύσταση, στο σημείο 3.2.2 το οποίο αφορά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, ο βαθμός σοβαρότητας του εγκλήματος λόγω του οποίου ένα πρόσωπο μπορεί να αποκλειστεί από την επικουρική προστασία να εκτιμάται βάσει πληθώρας κριτηρίων, όπως, μεταξύ άλλων, η φύση της επίμαχης πράξης, η ζημία που προκλήθηκε, η μορφή της διαδικασίας δίωξης, η φύση της προβλεπόμενης ποινής, λαμβανομένου επίσης υπόψη του εάν η συγκεκριμένη πράξη χαρακτηρίζεται ως σοβαρό έγκλημα στην πλειονότητα των δικαιοσύνη συστημάτων. Το Δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι ανάλογες συστάσεις περιλαμβάνονται, άλλωστε, στα σημεία 155 έως 157 του οδηγού των διαδικασιών και των κριτηρίων που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Shajin Ahmed κατά Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψεις 55 έως 57).

- 32 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της υπό κρίση διοικητικής υποθέσεως εγείρεται το ζήτημα της εκτιμήσεως, για τους σκοπούς του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, της ποινής που εκτίθηκε για τελεσθείσα αξιόποινη πράξη. Κατά το δικάζον τμήμα, το γεγονός αυτό, ως εκ της φύσεώς του, δεν συνδέεται με τον βαθμό της «σοβαρότητας» της πράξεως που τέλεσε ο αιτών άσυλο ούτε με την «ατομική ευθύνη» του αιτούντος όσον αφορά την τέλεση της εν λόγω πράξεως.
- 33 Συναφώς, το δικάζον τμήμα επισημαίνει ότι ο πρακτικός οδηγός για τον αποκλεισμό λόγω σοβαρών (μη πολιτικών) εγκλημάτων, που μνημονεύεται στη σκέψη 25 της παρούσας διατάξεως, δεν συγκαταλέγει την κρίσιμη στην υπό κρίση διοικητική υπόθεση περίπτωση (την ποινή που έχει εκτιθεί από τον αιτούντα άσυλο) στα κριτήρια εκτιμήσεως του βαθμού της σοβαρότητας του εγκλήματος (ή στον κατάλογο του παραρτήματος Α του εν λόγω εγγράφου, των περιστάσεων που μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εξατομικευμένη ανάλυση της

σοβαρότητας του εγκλήματος)· εντούτοις, ασφαλώς, ο εν λόγω κατάλογος δεν είναι ούτε οριστικός ούτε εξαντλητικός³.

- 34 Η εν λόγω περίπτωση ουδόλως μνημονεύεται στο τμήμα 3.4 της δικαστικής ανάλυσης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο «Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας περί αναγνώρισεως. Δεύτερη έκδοση», η οποία εξετάζει τα στοιχεία ενός σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, ή το τμήμα 3.6, το οποίο επισημαίνει τις νομικές πτυχές που αφορούν τη διαπίστωση της ατομικής ευθύνης⁴. Πράγματι στο τμήμα 3.7 «Ανάλωση της ποινικής αξιώσεως της Πολιτείας» του εγγράφου αυτού διαλαμβάνεται ότι «[τ]ο ζήτημα αν η ανάλωση της ποινικής αξιώσεως της πολιτείας όσον αφορά έγκλημα ή πράξη για τα οποία προβλέπεται αποκλεισμός μπορεί πράγματι να αποτελέσει κρίσιμο στοιχείο κατά την εκτίμηση του αποκλεισμού από το καθεστώς πρόσφυγα εξετάστηκε έμμεσα από το Δικαστήριο στην απόφασή του Β και D στην απάντησή του σε δύο από τα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το γερμανικό ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο». Κατά την άποψη του δικάζοντος τμήματος, το τμήμα 3.7 της εν λόγω δικαστικής ανάλυσης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο δεν περιέχει σαφή θέση επί του υπό εξέταση ζητήματος και, πιο συγκεκριμένα, η νομολογία του Δικαστηρίου δεν έχει ερμηνεύσει ούτε αξιολογήσει περιστάσεις αντίστοιχου χαρακτήρα όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
- 35 Εντούτοις, κατά το σημείο 157 του οδηγού των διαδικασιών και των κριτηρίων που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, στον οποίο παραπέμπει το Δικαστήριο στην απόφαση Ahmed, «για την αξιολόγηση της φύσεως του εγκλήματος που εικάζεται ότι έχει διαπραχθεί, [...] έχει επίσης σημασία το γεγονός ότι ο αιτών που έχει καταδικαστεί για σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα έχει ήδη εκτίσει την ποινή του ή του έχει απονεμηθεί χάρη ή έχει τύχει αμνηστίας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, υφίσταται τεκμήριο ότι η ρήτρα αποκλεισμού δεν τυγχάνει πλέον εφαρμογής, παρά μόνον αν μπορεί να αποδειχθεί ότι, παρά την απονομή χάριτος ή αμνηστίας, ο εγκληματικός χαρακτήρας του αιτούντος παραμένει κυρίαρχος»⁵.

³ Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, «Πρακτικός οδηγός για τον αποκλεισμό λόγω σοβαρών (μη πολιτικών) εγκλημάτων», σ. 13 έως 18· <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>.

⁴ Δικαστική ανάλυση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο «Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας περί αναγνώρισεως. Δεύτερη έκδοση»· https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO_Exclusion_second_edition_JA_EN.pdf.

⁵ Οδηγός των διαδικασιών και των κριτηρίων που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, σ. 36, σημείο 157· <https://www.unhcr.org/media/handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention-and-1967>.

- 36 Επιπλέον, ο πρακτικός οδηγός της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), «Πρακτικός οδηγός της EASO. Αποκλεισμός» περιέχει κατάλογο πρόσθετων λόγων, με τη ρητή επισήμανση ότι «οι κατωτέρω λόγοι υπάγονται στην εθνική πρακτική. Όταν υφίστανται σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών φέρει ατομική ευθύνη για την πράξη (ή τις πράξεις) για την οποία προβλέπεται αποκλεισμός, αναλόγως της εθνικής πρακτικής, ο υπάλληλος που είναι επιφορτισμένος με την υπόθεση μπορεί να συνεχίσει εξετάζοντας αν ο αποκλεισμός στην περίπτωση αυτή ανταποκρίνεται στους σκοπούς που επιτελούν οι ρήτρες αποκλεισμού. Όσο περισσότερο αποδοκιμαστέα είναι η πράξη (ή πράξεις) για την οποία προβλέπεται αποκλεισμός, τόσο λιγότερη σημασία έχουν οι ακόλουθοι παράγοντες κατά τη λήψη της τελικής αποφάσεως»⁶. Οι εν λόγω παράγοντες περιλαμβάνουν: i) την εκτιθείσα ποινή για την πράξη για την οποία κατά τα λοιπά προβλέπεται αποκλεισμός· ii) τον χρόνο που έχει διαδράμει από την εγκληματική συμπεριφορά· iii) τη χορήγηση αμνηστίας ή χάριτος.
- 37 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, το τμήμα, υπό τη διευρυμένη του σύνθεση, εκτιμά ότι, στο πλαίσιο όλων των κρίσιμων περιστάσεων, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας του εγκλήματος που διέπραξε ο αιτών άσυλο και της ατομικής του ευθύνης, η ποινή που έχει ήδη εκτίσει ο αιτών, η χορηγηθείσα σε αυτόν χάρη ή αμνηστία, ή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση αντίστοιχου χαρακτήρα μπορεί να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα που συνεπάγεται την εφαρμογή (ή μη) του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Ωστόσο, κατά το δικάζον τμήμα δεν είναι σαφές αν μια περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση αποκλείει *ipso facto* τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Με άλλα λόγια, το τμήμα διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν, κατά την εκτίμηση του κατά πόσον οι πράξεις προσώπου το οποίο πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα καλύπτονται από τους λόγους αποκλεισμού από το καθεστώς πρόσφυγα που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, υφίσταται υποχρέωση να ληφθεί υπόψη η ήδη εκτιθείσα από το εν λόγω πρόσωπο ποινή, η χορηγηθείσα σε αυτό χάρη ή αμνηστία ή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση παρόμοιας φύσης.
- 38 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, το δικάζον τμήμα εκτιμά ότι είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι λόγοι αποκλεισμού από το καθεστώς πρόσφυγα του άρθρου 1, τμήμα ΣΤ, της Σύμβασης της Γενεύης και του άρθρου 12, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/95

⁶ Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο «Πρακτικός οδηγός της EASO. Αποκλεισμός», σ. 35· https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf.

προβλέφθηκαν με σκοπό να αποκλείονται από το εν λόγω καθεστώς τα πρόσωπα εκείνα που δεν κρίνονται άξια της προστασίας που αυτό συνεπάγεται [απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 2018, Κ. κατά Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie και Η.Φ. κατά Belgische Staat, (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-331/16 και C-366/16, EU:C:2018:296, σκέψη 50)]. Ως εκ τούτου, κατά το δικάζον τμήμα, η υποχρέωση, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, να λαμβάνεται υπόψη η εκτιθείσα ποινή, η χορηγηθείσα χάρη ή αμνηστία ή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση παρόμοιας φύσης θα συνεπαγόταν, εν μέρει, ότι η εκτίμηση της σοβαρότητας του εγκλήματος και της ατομικής ευθύνης του αιτούντος άσυλο που διέπραξε την εγκληματική πράξη δεν θα ήταν πλέον αποφασιστικής σημασίας υπό τις προαναφερθείσες περιστάσεις και ότι, μεταξύ άλλων, όλα τα εν λόγω πρόσωπα δεν θα θεωρούνταν πλέον «ανάξια της προστασίας που [το καθεστώς του πρόσφυγα] συνεπάγεται».

- 39 Βεβαίως, οι λόγοι αποκλεισμού εμποδίζουν την παροχή των προβλεπόμενων από τη Σύμβαση του 1951 και από την οδηγία εγγυήσεων σε πρόσωπα των οποίων η ανάγκη διεθνούς προστασίας έχει διαπιστωθεί και, υπό την έννοια αυτή, προσλαμβάνουν τη μορφή εξαιρέσεων ή περιορισμών στην εφαρμογή κανόνα ανθρωπιστικού δικαίου. Δεδομένων των συνεπειών που δύναται να έχει η εφαρμογή των λόγων αυτών, επιβάλλεται μια ιδιαίτερος προσεκτική προσέγγισή τους [βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Paolo Mengozzi της 1ης Ιουνίου 2010 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Β (C-57/09) και D (C-101/09), EU:C:2010:302, σημείο 46]. Το υπ' αριθ. EC/47/SC/CRP.29 υπόμνημα της εκτελεστικής επιτροπής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) σχετικά με τις ρήτρες αποκλεισμού, σχολιάζοντας το άρθρο 1, τμήμα ΣΤ, στοιχείο β', της Σύμβασης της Γενεύης, τάσσεται υπέρ της εφαρμογής ενός «κριτηρίου στάθμισης»: το εν λόγω κριτήριο διασφαλίζει ότι ο αποκλεισμός δεν θα προκαλέσει στον δράστη μεγαλύτερη βλάβη από εκείνη που δικαιολογείται από το εικαζόμενο έγκλημα. Επομένως, η σοβαρότητά της πρέπει να σταθμίζεται με το επίπεδο διώξεως που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο δράστης στη χώρα καταγωγής. Εάν η επικείμενη δίωξη είναι τόσο αυστηρή ώστε να θέτει σε κίνδυνο τη ζωή ή την ελευθερία του δράστη, τότε, μόνο μια εξαιρετικά σοβαρή αξιόποινη πράξη θα δικαιολογεί την εφαρμογή της εν λόγω ρήτρας αποκλεισμού⁷. Κατά το δικάζον τμήμα, η απαίτηση του προαναφερθέντος «κριτηρίου στάθμισης» διασφαλίζεται, κατ' αρχήν, από την αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία είναι εξασφαλισμένη για τον αιτούντα άσυλο ακόμη και σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης.

III.

- 40 [...] [υποχρέωση υποβολής της αιτήσεως σύμφωνα με το άρθρο 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ]

⁷ Υπόμνημα υπ' αριθ. EC/47/SC/CRP.29 της εκτελεστικής επιτροπής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) σχετικά με τις ρήτρες αποκλεισμού, σημείο 18· <https://www.unhcr.org/publications/note-exclusion-clauses>

- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να αρθούν οι αμφιβολίες που έχουν ανακύψει ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή της κρίσιμης διατάξεως του δικαίου της Ένωσης στις επίμαχες στην υπό κρίση διαφορά σχέσεις, πρέπει να ζητηθεί από το Δικαστήριο η ερμηνεία του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, σε συνδυασμό [...] με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απάντηση στο ερώτημα που παρατίθεται στο διατακτικό της παρούσας διατάξεως είναι αποφασιστικής σημασίας για την υπό κρίση υπόθεση, διότι επιπλέον θα συμβάλει στη διασφάλιση της ομοιομορφίας της εθνικής νομολογίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα ιδιαιτέρως την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων [...] [παραπομπή στις διατάξεις του δικονομικού δικαίου], το τμήμα του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας, υπό διευρυμένη σύνθεση [...]

εκδίδει την ακόλουθη διάταξη:

[...] [τυποποιημένη δικονομική διατύπωση]

Υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν οι πράξεις προσώπου το οποίο πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα καλύπτονται από τους λόγους αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, υφίσταται υποχρέωση να λαμβάνεται υπόψη η ήδη εκτιθείσα από το εν λόγω πρόσωπο ποινή, η χορηγηθείσα σε αυτό χάρη ή αμνηστία ή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση παρόμοιας φύσεως;»

[...]

[τυποποιημένη δικονομική διατύπωση και σύνθεση του δικαστηρίου]